

Förstudie Tekniskt basår

Sammanfattning

Förstudiens resultat visar att samarbete mellan Högskolan i Gävle och Kommunala vuxenutbildningarna i länet samt Älvkarleby är möjligt. Intresset för att gemensamt utveckla Tekniskt basår på ett sätt som möjliggör för fler individer att våga ta steget till högre studier är tydligt. Att skapa en modell där tekniken används mer effektivt gör att studierna blir tillgängliga för fler. Pedagogiskt samarbete mellan högskola och vuxenutbildning kan också göra att högre studier avdramatiseras.

Nyskapande och innovativt

Ny modell för regional samverkan mellan högskola och kommuner utifrån arbetslivets och individens behov. Modellen är anpassad för att minimera instegsproblematiken till högre studier.

Projektbeskrivning, uppfyllelse av syfte, mål och målgrupp

Motivering till beslut om projektet Förstudie Tekniskt basår:
Projektet syftar till att utveckla samverkan mellan Högskolan i Gävle, länets kommuner och dess lärcentra (Smart samverkan) Det huvudsakliga målet är att ett så kallat Tekniskt basår införs på flera lärcentra runt om i länet vilket leder till att fler i en förlängning får tillgång till högre teknisk utbildning. Att tröskeln till högre utbildning därigenom sänks ökar möjligheten för individer som av olika skäl har svårt att studera på annan ort. Detta ger möjlighet att:

- Våga ta språnget till högre utbildning
- Göra otraditionellt val
- Avdramatisera svårigheten att genomgå en teknisk utbildning
- Öka tillgängligheten till högre teknisk utbildning och geografiskt, socialt och kulturellt bredda sökbilden (stärkta individer/tillgängliga miljöer)

Hälsinge Utbildning

Den direkta målgruppen har under förstudien varit tjänstemän och politiker med koppling till kommunal vuxenutbildning och lärcentra, regional högskoleverksamhet samt regional utvecklingsstrategi. Den indirekta målgruppen är presumtiva studerande vid högskolans Tekniska basår.

En styrgrupp med representanter från vuxenutbildning och lärcentra, Högskolan i Gävle och Hälsingeutbildning ekonomisk förening har haft återkommande arbetsmöten samt tät kontakt via nätet för snabb handläggning när frågor uppstått. Gruppen har bestått av åtta ledamöter samt projektledaren.

För att skapa en god förankring av förstudien och för att ta tillvara erfarenheter och idéer som finns i berörda verksamheter har projektledaren haft samtal med utsedda kontaktpersoner hos alla parter som ingår i förstudien. I vissa fall rektor/chef och i ett antal kommuner även studie- och yrkesvägledare. Sammanfattningen av dessa samtal har legat till grund för styrgruppens fortsatta diskussioner och vidare arbete. Länets vuxenutbildningar har mycket varierande förutsättningar och en samverkan mellan Högskolan i Gävle, länets kommuner och dess lärcentra för att bedriva Tekniskt basår även utanför Högskolan i Gävle uppfattas av kontaktpersonerna som en god möjlighet till att fler ska välja högre utbildning.

Utifrån samtalen mellan kontaktpersonerna och projektledaren har det kommit upp att många studerande inom kommunala vuxenutbildningen känner tveksamhet inför att ta språnget till högre utbildning. Resor, arbete, familjesituation och osäkerhet inför att gå in i något man inte känner till är det som många kommuner lyft fram.

Avdramatisering av svårigheten att genomgå teknisk utbildning skulle kunna hjälpa fler att våga göra ett otraditionellt val. Samarbete runt Tekniskt basår anser kontaktpersonerna överlag skulle bidra till en möjlig öppning för det. Att hitta en modell där fler kan studera Tekniskt basår i sin hemkommun eller grannkommunen skulle också förbättra möjligheterna utifrån den personliga situationen med familj, arbete och ekonomi.

Vid samtalen har det också lyfts fram namn på personer inom organisationerna med erfarenheter som kan vara till stor nytta för ett kommande utvecklingsarbete i samarbetet med Tekniskt basår. Tidigare projekt samt pågående projekt som gränsar till förstudiens område har också lyfts fram som viktiga att ta del av.

En idéskiss till framtida samverkan om Tekniskt basår har utifrån det sammantagna underlaget tagits fram av styrgruppen och projektledaren. Idéskissen har därefter presenterats för kontaktpersonerna vid en gemensam förmiddag.

Hälsinge Utbildning

Slutkonferens med alla berörda inbjudna har genomförts för att presentera resultatet av förstudien, få återkoppling och engagemang för vidare arbete.

Styrgruppens representant för Hälsingeutbildning ekonomisk förening har informerat politikerna i föreningen om det pågående utvecklingsarbetet.

Media kontaktades inför slutkonferensen och rapport fanns i pressen dagen efter.

Genom stort intresse och delaktighet från Kommunala vuxenutbildningar och Högskolan i Gävle samt utifrån kontakter med andra pågående projekt med kopplingar till näringslivet har en konkret och möjlig modell tagit form. Genom samarbetet har ett antal utvecklingsområden också identifierats.

Definierade utvecklingsområden

Huvudman: Huvudmanfrågan har diskuterats och i modellen finns förslaget att det ska vara två vägar till basåret. En väg in med högskolan som huvudman motsvarande dagens basår. En väg in med kommunalt huvudmannaskap. Grunden till förslaget är att olika förordningar styr och att behov och önskemål kan tillgodoses i någon av vägarna.

Antagning-behörighetskrav: Utifrån skilda huvudmannaskap följer olika regler för antagning och behörighetskrav. Det möjliggör för fler sökande att påbörja basårets kurser. Utvecklingsområdet är att tydliggöra och ta fram information för marknadsföring av basåren.

Betyg-validering-prövning-betygsrätt: Kommunerna har lyft frågan om möjligheten att ge betyg i kurs och på det sättet kunna satsa på högre betyg samt ha möjlighet till meritpoäng. Högskolan har endast betygsrätt i basårets kurser för godkänt. Med skilda huvudmannaskap kan individen vid ansökan till respektive utbildning välja om graderat betyg är viktigt eller om godkänt är målet. Utvecklingsområde är vilka möjligheter till validering och prövning som kan ingå för den som önskar graderat betyg efter att ha fått godkänt i högskolans basårskurser.

Garantiplats: När högskolan är huvudman kan garantiplats till högskoleingenjörsutbildningar erbjudas men högskoleförordningen förhindrar att garantiplats erbjuds vid kommunalt basår. Antagning till högskolans Tekniska basår och efterföljande högskoleutbildning sker samtidigt. Utvecklingsområde är att tydliggöra och ta fram information för marknadsföring.

Metod: Basårskurserna ges från högskolan och sänds ut för kommunerna att använda. Föreläsningarna/lektionerna spelas in live och kan på så sätt användas av studerande direkt eller vid ett senare tillfälle. Inspelningen kan också ge studerande möjlighet att repetera valfritt antal gånger. Ute i den/de kommuner som ansvarar för kommunala basårskurserna ska det finnas resurspersoner med goda kunskaper i ämnet. Utvecklingsområdet är att hitta och fastställa formerna för detta.

Hälsinge Utbildning

Pedagogiskt samarbete: Utvecklingsområdet är att högskolans lärare och vuxenutbildningens lärare gemensamt arbetar med det kursupplägg som tar hänsyn till godkänd nivå för garantiplats men också kriterier för hur graderad betygsättning av behöriga lärare i kommunala vuxenutbildningen ska se ut. Var laborationer ska genomföras och hur de ska vara upplagda är viktiga områden för berörda lärare att enas om. Hur samarbetet mellan lärare kan öppna upp för att studerande ute i kommunalt basår får tillfälle att möta högskolan på ett positivt sätt blir ett viktigt uppdrag för lärarna.

Tekniken: Tekniken för att genomföra det tänkta arbetssättet är avgörande för hur väl det tas emot av studerande. Högskolan har påbörjat arbetet med utveckling av tekniken och hur man som lärare arbetar framför kameran. Kommunerna har tillgång till relativt god teknisk utrustning och support men projektet Lärcentrautveckling som avslutas den 31 mars 2015 visar genom enkätuppföljningar från studerande att det finns en hel del kritik mot hur tekniken fungerar idag och hur viktigt det är att den fungerar för att inte bli ett hinder. Utvecklingsområdet är att använda befintlig information om hur tekniken fungerar idag och att ta fram bästa möjliga teknik för att göra det pedagogiska arbetet så bra som möjligt.

Breddning-inläsningseffekt: För högskolan är målet att så många som möjligt ska välja högskoleingenjörsutbildningarna vid Högskolan i Gävle. För kommunerna är målet dessutom att höja utbildningsnivån i länet samt att ge förutsättningar till andra utbildningar som kräver någon eller alla basårskurser. Utvecklingsområdet är att identifiera behovet.

Samarbete: För att samarbetet och utvecklingen av Tekniskt basår ska vara möjligt behöver ledning, lärare, studievägledare och andra berörda ha ett öppet klimat där insikt och gemensamma mål är tydliga. Utvecklingsområdet är att möjliggöra möten för berörda grupperingar.

Projektets övriga resultat och effekter på längre sikt

Samarbetet mellan högskolan och kommunerna med tänkt modell som mål innebär att varje definierat utvecklingsområde bör processas och fastställas under en processperiod (år ett 2015/16):

- Utbildningens innehåll och samverkansformer
- Lärare och resurspersoner får tid att planera för kursupplägg och metoder
- Berörda yrkesgrupper möts för samordning
- Teknisk utrustning testas och användandet övas in

Hälsinge Utbildning

- Teknisk support fastställs
- Åtgärdsplan för att minimera och hantera avhopp från basårsstudierna fastställs
- Introduktionsplan till kurser och studieteknik för studerande fastställs
- Villkor för de studerande vad gäller studieekonomi och övriga regelverk kontrolleras
- Samarbetet mellan de olika kommunerna organiseras
- Terminstider vid Kommunala vuxenutbildningen och Högskolan fastställs
- Studiernas startdatum fastställs
- Betygsdatum fastställs
- Behov av en samordnare diskuteras och fastställs.
- Att högskolans Tekniska basår och kommunala basår sker parallellt marknadsförs

I nästa fas (år två 2016/17) kan modellen provas fullt ut men med tydligt syfte att förbättra och utveckla:

Digitala sändningar från Högskolan i Gävle är öppna för Kommunala vuxenutbildningen

- Behöver samarbetet förbättras organisatoriskt?
- Fungerar det pedagogiska samarbetet?
- Fungerar tekniken?
- Fungerar upplägget för de studerande?
- Fortsatt marknadsföring
- För att säkerställa långsiktigt samarbete föreslås att ett 3-årigt avtal skrivs mellan kommunerna och högskolan.

Modell

- Högskolans Tekniska basår och kommunala basår sker parallellt
- Digitala sändningar från högskolan är öppna för Kommunala vuxenutbildningen
- Föreläsningar/lektioner ges live och spelas in för att minska tidsstyrning och för att kunna upprepas.
- Resurspersoner i kommunerna stöttar
- Högskolans lärare betygsätter kurser med basårets kurskoder
- Lärare i vuxenutbildningen betygsätter kurser med gymnasiekod
- Varje Kommunal vuxenutbildning väljer att använda modellen eller avvakta utifrån sök bilden
- Kommunerna samarbetar för att behöriga lärare ska finnas för betygsättning
- Studiegrupper ska finnas
- Högskolans lärare och Kommunala vuxenutbildningens lärare utvecklar kursupplägg gemensamt
- Kontinuerlig kvalitetssäkring och utveckling av utbildningen

Hälsinge Utbildning

Resultatspridning samt information och offentliggörande

Koppling till andra projekt

En representant i förstudiens styrgrupp finns också med i länets båda Teknikcollege. Han har haft uppdraget att informera om förstudien till företag och utbildare som ingår där.

Förstudiens projektledare har haft möte med de båda processledarna i projektet College Gävleborg för att stämma av utbildningsbehov och frågor som kommer upp från företag och utbildare där.

Projektledaren och flera ur styrgruppen har deltagit i slutkonferens för projektet Lärcentrautveckling. De enkäter som besvarats av studerande vid länets lärcentra ger mycket användbar information för det framtida arbetet med Tekniskt basår.

De erfarenheter som Erasmus+projektet Motkraft gör har lyfts in i styrgruppens diskussioner via projektledaren för det projektet. Erfarenheter därifrån kan användas i vidare utvecklingsarbete.

Projektet Lokala Kompetenscentra i Gävleborg har varit starkt bidragande till att denna förstudie initierades.

Slutkonferens med alla berörda inbjudna genomfördes den 26 mars 2015. 32 personer deltog (se Bilaga 1). Media fanns på plats och en artikel publicerades i flera tidningar (se Bilaga 2).

Övrigt

Ansökan om ett utvecklingsprojekt kommer att formuleras

Förstudiens resultat är överlämnat till länets alla kommuner samt Älvkarleby, Region Gävleborg samt Avesta och Norrtälje kommuner och Högskolan i Gävle.

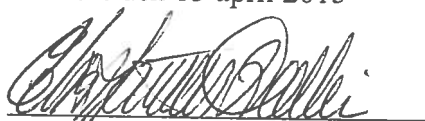
Förstudien leder till fortsatt verksamhet efter projektperioden

Fortsatt finansiering: Förstudien visar att det är möjligt med ett långsiktigt genomförande.

För detta krävs medel för minst två års utvecklingsarbete.

En gemensam ansökan om medel till genomförandeprojekt kommer att tas fram under våren 2015.

Kilafors den 13 april 2015

Elisabet Järmens Wallin
Projektledare

Förstudien tekniskt basår går nu in i slutfasen med avslut 31 mars och med det underlag som finns är det dags att förbereda ansökan om ett genomförandeprojekt

Ytterligare frågor att få svar på är

- Vilka kommuner som vill vara med i ett genomförandeprojekt?
- Vilka kommuner vill fungera som studieorter?

Styrgruppen bjuder in till slutkonferens där

- du kan få mer information och ställa frågor
- chans att bolla funderingar med andra
- underlaget för beslut om deltagande i genomförandeprojekt blir tydligare

Konferensen vänder sig till:

rektorer eller motsvarande ansvariga, studie- och yrkesvägledare, ämneslärare i fysik, matematik, kemi från kommunerna och högskolan i Gävle. Där Komvux samarbetar med gymnasiet är även deltagare från gymnasieskolan välkomna.

Välkommen med anmälan till elisabetiwallin@hotmail.com

senast den 15 mars. Ange namn, tjänst, arbetsställe och eventuellt behov av specialkost.

Torsdag den 26 mars 9.00 – 16.00

Plats: Bollnäs kulturhus

Välkomna!

Styrgruppen för förstudie tekniskt basår : Ann-Sofie Gustafsson Söderhamn, Bengt Eriksson, Kjell Ekström och Annika Eklund HIG, Lotta Delin Sandviken, Klas Tallvid Söderhamn, Tommy Lindvall Hälsingeutbildnings styrgrupp, Maj-Lis Persson Gladh ekonom.

Gm projektledare Elisabet Järmens Wallin

I december började en styrgrupp titta på hur Högskolan i Gävle och länets kommuner kan samarbeta. Målet är att fler ska få chans till en högre utbildning, även om de inte bor i Gävle.

På torsdagen samlades ett trettiotal rektorer, studie- och yrkesvägledare och personer som är knutna till styrgruppen i Peter Stormaresalen på Kulturhuset i Bollnäs. De hade en hel dags konferens om den förstudie som projektgruppen arbetat med sedan i december.

Deltagarna kom från länets kommuner – samt från Älvkarleby, Norrtälje och Avesta som kommit för att få inspiration av förstudien.

Planen är att flera av Gävleborgs kommuner ska kunna erbjuda möjligheten att gå ett tekniskt basår, som gör att man får behörighet att söka sig till högskolans tekniska utbildningar.

I dag är det bara Högskolan i Gävle som har ett basår, men förhoppningen är att kommunernas olika lärcentra också ska erbjuda det i framtiden.

– Vi såg att det behövdes fler som läser ett tekniskt basår. Vi tog kontakt med Högskolan i Gävle och det blev ett jättebra möte, säger Tommy Lindwall, som är med i styrgruppen.

Söktrycket till basåret i Gävle är högt och behovet av ingenjörer är stort. Därför valde man att begränsa samarbetet till just basåret. Tanken bakom att lägga dem i hemkommunerna är att fler personer ska ta chansen att studera vidare.

– Det blir enklare att ta sig in på tekniska utbildningar genom att lägga dem på hemmaplan. Men det är också ett sätt för att effektivt stärka samarbetet mellan högskolan och kommunerna, säger Klas Tallvid, medlem i styrgruppen.

Elisabet Järmens Wallin är projektledare för styrgruppen och den förstudie som de arbetat med sedan den 1 december. Hon berättar att kommunerna är positiva till idén – och att alla vill arbeta för att höja utbildningsnivån i länet.